

datum 2 april 2014 Ministerie van Binnenlandse Zaken en
referentie ae Koninkrijksrelaties
uw kenmerk
contact: Arthur Eyck, programma- Via website
manager (eyck@ineen.nl)

betreft Internetconsultatie Beleidsvisie gegevensdeling en privacy in het sociaal
domein

Op 13 maart 2014 heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een 'Beleidsvisie gegevensdeling en privacy in het sociaal domein' voor consultatie vrijgegeven op de website www.internetconsultatie.nl. Meer specifiek werden daarbij de volgende vier vragen aan de orde gesteld:

- Bent u het eens met de uitgangspunten van de visie?
- Waar is volgens u nadere visievorming nodig?
- Wordt de positie van de burger voldoende versterkt?
- Heeft u suggesties voor de verdere uitwerking van de visie?

Veel leden van InEen, organisaties in de eerstelijnsgezondheidszorg, zullen op enig moment geconfronteerd worden met de vraagstukken rond gegevensuitwisseling met ketenpartners in het sociaal domein. Dit geldt in het bijzonder voor de gezondheidscentra. Om deze reden hecht InEen er aan om zijn visie op deze problematiek in deze consultatieronde te presenteren.

In het consultatiedocument worden op zorgvuldige wijze vraagstukken en dilemma's geschetst die in het kader van de decentralisaties kunnen optreden. In het document worden voor deze kwesties de kaders en randvoorwaarden geschetst waaraan een zorgvuldige gegevensuitwisseling zou moeten voldoen. Er wordt gerefereerd aan ervaringen die in enigszins vergelijkbare omstandigheden zijn opgedaan, bijvoorbeeld in de samenwerking rond veiligheidshuizen.

InEen onderschrijft de uitgangspunten zoals deze in de Beleidsvisie zijn geformuleerd. Voor een zorgvuldige gegevensuitwisseling, zeker over sectoren heen, is een helder kader van uitgangspunten en randvoorwaarden van groot belang. Voor de betrokken uitvoeringspraktijk in de eerstelijnszorg en het sociale domein is echter de uitwerking in de praktijk minstens zo belangrijk. U stelt terecht dat onduidelijkheden kunnen leiden tot defensief gedrag in de uitvoeringspraktijk. Dit is uiteraard ongewenst en dient om die reden te worden voorkomen.

De complexiteit van de decentralisatieoperatie zoals die zich de komende periode in ruim 400 gemeenten zal voltrekken is dusdanig dat niet alle problemen voorzien kunnen worden. Het zal naar verwachting enige tijd duren voordat er een convergentie van aanpak optreedt. Deze

ontwikkeling zal zich reflecteren in de systemen voor gegevensuitwisseling zoals deze in de praktijk vorm zullen krijgen.

Juist vanwege de grote diversiteit van aanpak en uitwerking van decentralisaties en transitie bepleit InEen grote aandacht voor de toepassing van de in het beleidsdocument geformuleerde principes. Het succes van de decentralisatie zal immers in belangrijke mate afhangen van de wijze waarop de praktijkprofessionals op een soepele manier informatie over hun patiënten / cliënten / burgers kunnen uitwisselen. Die professionals moeten zich door de systemen van gegevensontwikkeling ondersteund voelen in de uitvoering van hun werk in plaats van defensief te handelen vanwege onduidelijkheden en onzekerheden over de gegevensuitwisseling. Voorkomen moet worden dat de uitwisselingssystemen eenvoudigweg worden 'dichtgeregeld' om op eenvoudige wijzen tegemoet te komen aan de principes zoals geformuleerd in het visiedocument. Een degelijke aanpak zou het draagvlak bij professionals ondergraven en de samenwerking nodeloos frustreren. Mutatis mutandis geldt ook voor een te open, te vrijblijvende manier van (niet) regelen van de gegevensuitwisseling.

In het licht van het voorgaande bepleit InEen het instellen van een laagdrempelige ondersteuningsinfrastructuur die adviseert bij het oplossen van praktische problemen die professionals beperken in de uitvoering van hun werk. Het gebruikersperspectief is daarbij veel belangrijker dan het perspectief van de techniek. Eenvoudige technische problemen kunnen in de praktijk namelijk tot grote frustratie van gebruikers leiden. Daarnaast zou de rol van een dergelijke ondersteuningsinfrastructuur verder moeten gaan dan louter een helpdesk-functie. Een infrastructuur zou ook een belangrijke signaleringsfunctie moeten krijgen om signalen uit de praktijk op te pikken opdat patronen van (praktische) problemen tijdig zichtbaar worden. Op basis van dergelijke patronen van problemen kan dan actie ondernomen worden voordat het draagvlak bij gebruikers niet afkalft.

Met vriendelijke groet,

Hansmaarten Bolle
Directeur InEen